

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΙ ΕΚΚΛΗΣΕΙΣ
ΦΛΑΒΙΑΝΟΥ ΚΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΔΟΥΛΑΙΟΥ
ΠΡΟΣ ΛΕΟΝΤΑ ΡΩΜΗΣ

(449)

Μετά τὴν ἐν τῇ Γ' Οἰκουμενικῇ ἐν Ἐφέσῳ Συνόδῳ (431) γενομένην καταδίκην τοῦ Νεστοριανισμοῦ, ἐκ τῶν τάξεων τῶν ἄνευ ἐπιγνώσεως πολεμησάντων αὐτὸν καὶ ὑπὸ τῶν ἐπ' ὀνόματι ὀρθοδόξων Πατέρων διαδιδομένων συγγραμμάτων τοῦ Ἀπολλιναρίου Λαοδικεῖας παρασυρθέντων, προέκυψεν ἡ νέα αἵρεσις τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ. Ἐπὶ ταύτῃ δὲ πρῶτος κατηγγέλθη ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Δαρυλαίου Εὐσεβίου ὁ Εὐτυχῆς, πρεσβύτερος καὶ ἀρχιμανδρίτης Μονῆς τιнос ἐν ΚΠόλει, διδάσκων ὅτι ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ ἐν ὑπῆρχε πρόσωπον ἀλλὰ καὶ μία φύσις μετὰ τὴν ἐνσάρκωσιν αὐτοῦ. Ἡ ἐν ΚΠόλει Ἐνδημοῦσα Σύνοδος ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ΚΠόλεως Φλαβιανοῦ (†449) κατεδίκασε τὸν Εὐτυχῆ, ἀλλ' αὐτός, προστατευόμενος ὑπὸ τινων Ἀδελφῶν καὶ δὴ τοῦ εὐνούχου Χρυσάφιου, ἔχων δὲ ὁμόφρονα τὸν πανίσχυρον Πάπαν Ἀλεξανδρείας Διόσκορον (†454), τὸν ἀναλαβόντα τὴν ἡγεσίαν τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ, προκάλεσε τὴν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Θεοδοσίου β' (†450) σύγκλησιν Οἰκουμενικῆς ἐν Ἐφέσῳ Συνόδου.

Ἐν τῷ σχετικῷ διατάγματι αὐτοῦ ὁ Βασιλεὺς ὥριζεν ὅτι ἕκαστος τῶν Ἀρχιεπισκόπων θὰ παρελάμβανε μεθ' ἑαυτοῦ δέκα Μητροπολίτας καὶ δέκα Ἐπισκόπους, καὶ ὅτι ὁ Θεοδώρητος Κύρου διατάχθη νὰ μὴ μεταβῇ εἰς τὴν Σύνοδον πρὶν ἢ αὐτὴ ἀποφασίσῃ νὰ καλέσῃ αὐτόν¹. Εἰδικῶς πρὸς τὸν Διόσκορον ἔγραψεν ὁ Βασιλεὺς ὅτι προσεκάλεσεν νὰ παραστῇ εἰς τὴν Σύνοδον ὁ ἀρχιμανδρίτης Βαρσουμάς ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν μοναχῶν τῆς Ἀνατολῆς, σώζεται δὲ καὶ εἰδικὴ πρὸς αὐτὸν πρόσκλησις². Ἀντιπροσώπους αὐτοῦ ὁ Βασιλεὺς παρὰ τῇ Συνόδῳ ὥρισε τὸν κόμητα Ἐλπίδιον καὶ τὸν τριβοῦνον καὶ νοτάριον Εὐλόγιον, γράψας σχετικῶς καὶ πρὸς τὸν Ἀνθύπατον Ἀσίας Πρόκλον³. Ἐν τῇ πρὸς τὴν Σύνοδον ἐπιστολῇ ὁ Βασιλεὺς ἔλεγεν ὅτι ἡναγκάσθη νὰ συγκαλέσῃ αὐτὴν ἕνεκα τῆς ἐπιμονῆς τοῦ Φλαβιανοῦ ὅπως καταδικάσῃ τὸν ἀρχιμανδρίτην Εὐτυχῆ. Σκοπὸς δὲ τῆς Συνόδου ἦτο νὰ ἐξετάσῃ τὰ σχετικὰ

πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην καὶ τοὺς τὴν τοῦ ἀσεβοῦς Νεστορίου αἵρεσιν ζηλοῦντας ἢ συγκροτοῦντας ἐκ τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν ἐκδήλη, ὁρίσῃ δὲ ὅπως παραμένῃ ἀσάλευτος καὶ δεδαία ἡ ὁρθόδοξος πίστις⁴. Πρόδηλον ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἦτο προκατειλημμένος κατὰ τοῦ Φλαβιανοῦ, ὃν ὑπενέει ὡς Νεστοριανόν. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ὁ ἀποκλεισμός τοῦ διαπρεπεῦς Ἐπισκόπου Κύρου Θεοδώρητου ἀπὸ τῆς Συνόδου. Ἐν δευτέρᾳ πρὸς Διόσκορον ἐπιστολῇ ὁ Βασιλεὺς ἔγραψεν ὅτι διέταξε τὸν Θεοδώρητον νὰ μὴ μεταβῇ εἰς τὴν Σύνοδον, διότι ἐπεχείρησεν οὗτος ἵνα γράψῃ ἀντίθετα πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ ἁγ. Κυρίλλου γραφέντα⁵. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο ἐνδεχόμενόν τινες τῶν τὰ Νεστορίου φρονούντων νὰ ἐπιχειρήσωσιν ὅπως ἐκ παντὸς τρόπου φέρωσιν αὐτὸν εἰς τὴν Σύνοδον, παρεῖχεν ὁ Βασιλεὺς «τὴν αὐθεντίαν καὶ τὰ πρωτεία» τῷ Διοσκώρῳ, ἐπιστάμενος ἀκριβῶς, ἔλεγεν, «ὥς καὶ ὁ θεοσεβέστατος ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων Ἰουδενάλιος καὶ ὁ θεοσεβέστατος ἀρχιεπίσκοπος Θαλάσσιος καὶ πᾶς τοιοῦτος θερμὸς τῆς ὁρθοδοξίας ἐραστὴς καὶ ζηλωτὴς, ὁμογνώμονες ἔσονται τῇ σῇ ἀγωνίᾳ, ἐκλαμπούσῃ διὰ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν ἐπὶ τε τοῦ βίου σεμνότητι καὶ τῇ ὁρθότητι πίστεως»⁶. Τὰ αὐτὰ ἔγραψεν ὁ Βασιλεὺς καὶ τῷ Ἱεροσολύμων Ἰουδενάλιῳ⁷. Οἴκοθεν ἐννοεῖται ὅτι ὁ Διόσκορος ὡς Πρόεδρος τῆς Συνόδου, προκατειλημμένος ὑπὲρ τοῦ Εὐτυχοῦς καὶ κατὰ τοῦ Φλαβιανοῦ, ἠδύνατο ἔνεκα τοῦ διαλεῦ χαρακτήρος αὐτοῦ, νὰ προσδώσῃ τοιοῦτον χαρακτήρα καὶ εἰς τὴν Σύνοδον, πολλῶ μᾶλλον ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἔλεγεν ὅτι ἔθετεν ὑπὸ τὴν κρίσιν αὐτοῦ πάντα τολμήσοντα νὰ προσθέσῃ τι εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν ἐν Νικαίᾳ συνελθόντων πατέρων ἢ ν' ἀφαιρέσῃ τι ἐξ αὐτῶν.

Ὁ Φλαβιανὸς συνηγορᾷ ὅτι ἡ Σύνοδος ἐμελλε νὰ στραφῇ κατ' αὐτοῦ, ἔγραψε δὲ ἰδίᾳ πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους καὶ πρὸς τὸν Λέοντα Ρώμης, πληροφορῶν περὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Εὐτυχοῦς καὶ τοῦ προστατεύοντος αὐτὸν Χρυσάφριου καὶ δὴ καὶ τοῦ Διοσκώρου. Ὁ Λέων Ρώμης μὴ δυνάμενος ν' ἀντιστῇ εἰς τὴν σύγκλησιν τῆς Συνόδου, τῇ 13 Ἰουνίου 449 ἔδωκε πρὸς τοὺς εἰς Ἐφεσον μεταβαίνοντας ἀντιπροσώπους αὐτοῦ διάφορα ἔγγραφα, ἐν οἷς ἦτο καὶ ἡ περίφημος δογματικὴ ἐπιστολὴ πρὸς Φλαβιανόν, ἥτις ἔδει ν' ἀναγνώσθῃ ἐν τῇ Συνόδῳ⁸. Ἀντιπρόσωποι τοῦ Λέοντος ὤρισθησαν ὁ Ἐπίσκοπος Πουτεόλων Ἰούλιος, ὁ κατὰ τὸν πλοῦν ἀποθανὼν Πρεσβύτερος Ρενάτος καὶ ὁ διάκονος Ἰλαρος (Hilarus), ὁ ὕστερον γενόμενος Ἐπίσκοπος Ρώμης (461—468). Περὶ τῆς

ἀντιπροσωπείας ταύτης τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἔλεγεν ὁ Εὐτυχὴς ὅτι προῦδωκε τὴν πίστιν ἀντὶ τεμαχίου ἄρτου, ἐπειδὴ ἐφιλοξενήθη ἐν Ἐφέσῳ ὑπὸ τοῦ Φλαβιανοῦ. Ὁ Ἰούλιος, καὶ ἄλλω· ἀνίκανος ὢν, ἡγνόνει τὴν ἐλληνικὴν, μετέφραζε δὲ εἰς αὐτὸν τὰ λεγόμενα ἐν τῇ Συνόδῳ ὁ παρακαθήμενος Ἐπίσκοπος Λυδίας Φλωρέντιος, γνώστης ὢν τῆς λατινικῆς γλώσσης.

Ὁ Πάπας Ἀλεξάνδριος Διόσκορος μετέβη εἰς Ἐφεσον, ἄγων μεθ' ἑαυτοῦ 23 Ἐπισκόπους, ὧν 5 εἶχον μετάρχει τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καὶ πληθὺν «παραβαλανέων» καὶ μοναχῶν ὑπὸ τὸν ἐκ Συρίας Βαρσουμᾶν⁹. Μετὰ τοῦ Φλαβιανοῦ μετέβη εἰς Ἐφεσον καὶ ὁ Εὐσέβιος Δορυλαίου, ἀλλὰ δὲν ἐπετράπη εἰς αὐτὸν νὰ παραστῇ ἐν τῇ Συνόδῳ¹⁰. Ὡσαύτως μετέβησαν εἰς Ἐφεσον ὁ Δόμνος Ἀντιοχείας καὶ ὁ Ἰουδενάλιος Ἱεροσολύμων, ἐν συνόλῳ δὲ προσήλθον εἰς τὴν Ἐφεσον 138 Ἐπίσκοποι.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας καὶ μετὰ τοιαύτης συνθέσεως συνήλθεν ἡ πολύκροτος αὕτη ἐν Ἐφέσῳ Σύνοδος, ἥτις παρέμεινε γνωστὴ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Σύνodos ληστρικὴ» (Latrocinium Ephesium). Καίτοι ὥρισθη ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Πρόεδρος τῆς Συνόδου ὁ Διόσκορος, οὗτος ἵνα μὴ ὑπέχη μόνος τὰς εὐθύνas, κατήρτισεν Ἐπιτροπείαν Προέδρων ἐξ ἑαυτοῦ καὶ τῶν Ἰουδεναλίου Ἱεροσολύμων, Θαλασσίου Καισαρείας, Βασιλείου Σελευκείας, Εὐσταθίου Βηρυτοῦ καὶ Εὐσεβίου Ἀγκύρας.

Ἀντὶ τῆς 1 Αὐγούστου ἡ Σύνοδος ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς τῇ 8 Αὐγούστου ἐν τῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου, ἐν ᾧ εἶχε συνεδριάσει καὶ ἡ Γ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἁγ. Κυρίλλου πρὸ 18 ἐτῶν. Κατ' ἀξίωσιν τοῦ Διοσκόρου, ὅστις προσήλθε συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν μοναχῶν καὶ τῶν «παραβαλανέων», ἡ Σύνοδος ἐφρουρεῖτο ὑπὸ στρατιωτῶν ἐνόπλων. Παρίστατο ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ΚΠόλεως Φλαβιανὸς ὡς κατηγορούμενος, εἰς δὲ τὸν Ἐπίσκοπον Δορυλαίου Εὐσέβιον, τεθέντα ὑπὸ περιορισμὸν ἐν Ἐφέσῳ δὲν ἐπετράπη, ὡς εἵπομεν, νὰ παραστῇ εἰς τὴν Σύνοδον, καίτοι ὁ Φλαβιανὸς ὑπέδειξεν ὅτι ὁ κύριος κατήγορος τοῦ Εὐτυχοῦς ἦτο ὁ Εὐσέβιος.

Ἀμα τῇ ἐνάρξει τῆς συνεδρίας ἀνεγνώσθησαν τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἐνδημούσης Συνόδου ΚΠόλεως καὶ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Εὐτυχοῦς, καταναθεματίζοντος μετὰ τὸν Ἀπολλινάριον καὶ τοὺς λοιποὺς αἵρετικούς

παραπονουμένου δὲ ὅτι ἡδικήθη ὑπὸ τοῦ Φλαβιανοῦ. Τὸ παριστάμενον πλῆθος τῶν μοναχῶν καὶ οἱ στρατιῶται, δσάκις, κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἐνδημούσης Συνόδου, ἤκούοντο αἱ λέξεις «δύο φύσεις» ἐκραύγαζον «εἰς δύο ποιήσατε τοὺς λέγοντας δύο φύσεις· τοὺς τὰ δύο λέγοντας διχάσατε, ἀνέλετε, ἐκδάλετε· τὸν λέγοντα δύο φύσεις εἰς δύο τέμνε· ὁ λέγων δύο φύσεις Νεστορίος ἐστι». Ἐν τινι δὲ σημείῳ ἐν ᾧ ὁ Εὐσέβιος Δορυλαίου ἡρώτα τὸν Εὐτυχῆ ἐὰν ὁμολογῇ δύο φύσεις μετὰ τὴν ἐνανθρώπισιν καὶ ὁμοούσιον ἡμῖν τὸν Χριστὸν κατὰ σάρκα, ἠκούσθησαν αἱ κραυγαί, «ἄρον καθσον Εὐσέβιον· εὗτος ζῶν κατ' εὗτος εἰς δύο γένηται, ὥς ἐμέρισε μερισθῇ». Ὁ δὲ Διδόσκορος ἡρώτησεν «ἀνεκτὸς ὑμῖν ἐστιν εὗτος ὁ λόγος, μετὰ τὴν ἐνανθρώπησιν δύο φύσεις εἰπεῖν;» εἰς ἀπάντησιν δὲ ἠκούσθη ἡ κραυγὴ «ἀνάθεμα τῷ λέγοντι».

Κληθεὶς ὁ Εὐτυχῆς εἰς τὴν Σύνοδον ὑπέβαλεν ἔκθεσιν πίστεως, ἐν ᾗ ὁμολογεῖ μίαν φύσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου μετὰ τὴν ἔκθεσιν. Ὁ Διδόσκορος ἀπέφυγε τὴν ἀνάγνωσιν τῆς πρὸς τὸν Φλαβιανὸν δογματικῆς ἐπιστολῆς τοῦ Λέοντος Ρώμης, μετὰ δὲ τὴν ἐκφώνησιν ἀναθεματισμοῦ κατὰ τῶν λεγόντων «δύο φύσεις μετὰ τὴν ἐνανθρώπησιν» εἶπεν, «ἐπειδὴ καὶ τῶν φωνῶν ὁμῶν χρεῖαν ἔχω καὶ τῶν χειρῶν εἰ τις οὐ δύναται δοῆσαι, τὴν χεῖρα ἐκτεινάτω». Οὕτω προὐκάλεσε τὴν ὁμόφωνον φωνὴν «εἰ τις λέγει δύο, ἀνάθεμα» καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς πλήρους ἐκθέσεως τῆς διδασκαλίας τοῦ Εὐτυχθοῦς, τὴν παρὰ τῆς Συνόδου ἀποδοχὴν αὐτῆς¹¹. Ἐφαίνοντο δὲ πάντες οἱ παρόντες κατ' ἀνάγκην σύμφωνοι, διότι ὁ Διδόσκορος ἐξεδίχαζε πάντας. Ὁ Βασίλειος Σελευκειᾶς ἔλεγε βραδύτερον πρὸς αὐτὸν ἐν τῇ Δ' Οἰκουμ. Συνόδῳ «πολλὴν γὰρ ἐπέστησας τότε ἡμῖν ἀνάγκην, τὴν μὲν ἔξωθεν, τὴν δὲ ἐνδοθεν, τὴν δὲ ἀπὸ τῆς γλώσσης σου· εἰσέτρεχον γὰρ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν στρατιῶται μετὰ ὀπλῶν, καὶ εἰστήκεισαν οἱ μονάζοντες μετὰ Βαρσουμά καὶ οἱ παράβαλανεῖς καὶ πλῆθος ἄλλο πολὺ»¹². Ὑπὸ τὴν πίεσιν ταύτην ὁ Εὐτυχῆς ἐκηρύχθη ὀρθόδοξος καὶ ἀποκατεστάθη ἐν τῷ ἀξιώματι αὐτοῦ τῷ ἱερατικῷ.

Παρემπιπτόντως δηθεν, ἀλλὰ σκοπίμως ὁ Διδόσκορος ἐνα εὖρη δάσιν καθαιρέσεως τοῦ Φλαβιανοῦ προὐκάλεσεν ἀπέφανσιν τῆς Συνόδου, καθ' ἣν ὑποβάλλεται ἀναθέματι «εἰ τις παρὰ τὰ πεπραγμένα καὶ παρὰ τὰ δεδογμένα τοῖς πατράσι τοῖς τε ἐν Νικαίᾳ συνελθοῦσι καὶ ἐνταῦθα συνειλεγμένοις ἢ ζητεῖ ἢ πολυπραγμονεῖ ἢ ἀνασκευάζει»¹³. Ἐπὶ τούτῳ ἡ Σύνοδος ἐπευφήμησε τὸν Διδόσκορον ὡς μέγαν τῆς πίστεως καὶ τῶν

κανόνων φύλακα¹⁴. Τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὁ Διόσκορος ἐστήριξεν ἐπὶ τοῦ κανόνος τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τοῦ ἀπαγορεύοντος πᾶσαν εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως προσθήκην ἢ ἀφαίρεσιν ἀπ' αὐτοῦ. Ὁ Διόσκορος διαστρέφων τὴν ἔννοιαν τοῦ κανόνος ἔθετε γενικὸν ζήτημα περὶ ἀπαγορεύσεως οἰασθῆποτε θεολογικῆς ἐρεῦνης. Μετὰ τὴν ἀπάντησιν τῆς Συνόδου τὴν ἀρνητικὴν εἰς τὸ ἐρώτημα περὶ τοῦ ἂν ἐπιτρέπεται νὰ διδάσκη τις ἢ νὰ φρονῇ ἕτερόν τι παρὰ τὰ δεδογμένα ἐν τῇ Α' καὶ ἐν τῇ Γ' Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ, ὁ Διόσκορος προέβαλε τὸ ζήτημα τοῦ Φλαβιανοῦ καὶ τοῦ Εὐσεβίου δηλώσας ὅτι ἐκρινεν αὐτοὺς ἄξιους καθαιρέσεως ὡς παρὰ τὰ δεδογμένα τῶν ἀνωτέρω Συνόδων διδάξαντας, σκανδαλίσαντας καὶ συνταράξαντας τὰς Ἐκκλησίας. Παρὼν ὁ Φλαβιανὸς ἐν τῇ Συνόδῳ διεμαρτυρήθη, ποιούμενος ἐκκλησίαν εἰς νέαν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον («παραίτοῦμαί σε»). Διεμαρτυρήθη ὡσαύτως καὶ ὁ ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Λέοντος Ρώμης Διάκονος Ἰλαρος («contradicitur»). Ἀλλὰ πρῶτος ἐψήφισε, συμφωνήσας πρὸς τὸν Διόσκορον, ὁ Ἰουδενάλιος Ἱεροσολύμων, ἐφεξῆς δὲ ὁ Δόμνος Ἀντιοχείας, ὁ Θαλάσσιος Καισαρείας καὶ πλείστοι ἄλλοι, ὧν πολλοὶ ὑπέγραψαν εἰς ἄγραφον χάρτην. Ὁ Ἐπίσκοπος Ἰκονίου Ὀνησιφόρος, ὅστις κατὰ τὴν ἀνάγκωσιν τοῦ κανόνος τῆς Γ' Οἰκουμ. Συνόδου ἐμάντευσεν ὅτι προὔκειτο περὶ τοῦ Φλαβιανοῦ καὶ τοῦ Εὐσεβίου, ἰδὼν ὅτι ἤρξατο ἤδη ψηφοφορία περὶ καθαιρέσεως ἀμφοτέρων, λαβὼν τὸν Μαριανὸν Συνάδων καὶ τὸν Ἐπιφάνιον Πέργης καὶ ἄλλους Ἐπισκόπους ἀντέστη καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν γονάτων τοῦ Διοσκόρου ἰκέτευεν αὐτὸν ἵνα μὴ καθαιρεθῶσιν. Ὁ Διόσκορος ἐγερθεὶς μετ' ἀγανακτήσεως ἐκ τοῦ θρόνου καὶ σταθεὶς εἰς τὸ ὑποπόδιον αὐτοῦ λέγει «στάσιν μοι κινεῖτε ; ποῦ εἰσιν οἱ κόμητες ;»¹⁵. Εἰσῆλθον οἱ κόμητες καὶ εἰσάγαγον τὸν ἀνθύπατον μετὰ κλοιῶν καὶ μετὰ πλήθους πολλοῦ. Οὕτω δὲ φοβηθέντες οἱ Ἐπίσκοποι, ὑπέγραψαν τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ Φλαβιανοῦ καὶ τοῦ Εὐσεβίου¹⁶. Εἰς Ἐπίσκοπος τῆς Ὀσροηνῆς ὁ Οὐράνιος προσέθηκεν ὅτι οἱ δύο καταδικασθέντες ἦσαν ἄξιοι θανάτου, ἀλλ' εὐτυχῶς δύο Αἰγύπτιοι Ἐπίσκοποι ὁ Ζήνων Ρινοκοροῦρων καὶ ὁ Αὐσώνιος Σεβέντου, παρὰ τὴν τρομοκρατίαν τοῦ Διοσκόρου παρετήρησαν ὅτι εἶναι αὐστηροτάτη καὶ ἡ ἐπιβληθεῖσα ποινὴ τῆς καθαιρέσεως. Οὐχ ἦττον ὑπέγραψαν καὶ οὗτοι ὑπὸ τὴν βίαν τοῦ Διοσκόρου, δηλώσαντος ὅτι ὁ μὴ ὑπογράφων ἀνθίσταται προσωπικῶς πρὸς αὐτὸν καὶ εἶναι αἰρετικός.

Μετά τὴν πρώτην ἐκείνην ταραχώδη συνεδρίαν ἐπῆλθε διακοπὴ μέχρι τῆς 20 Αὐγούστου, ὅτε, συνελθοῦσης τῆς Συνόδου εἰς δευτέραν συνεδρίαν, καθυρέθη ὁ Ἰβας Ἐδέσσης, ὡς καὶ ὁ Θεοδώρητος, οὗτινος κατήγορος παρέστη ὁ μονοφυσίτης Σύρος Πρεσβύτερος Πελάγιος, ἀναγνοῦς κατηγορητήριον κατὰ τοῦ Θεοδώρητου, προτάσει τοῦ Ἰουδεναλλίου Ἱεροσολύμων. Τὰ σχετικὰ πρακτικὰ τῆς Συνόδου καὶ ταύτης καὶ τῶν ἐφεξῆς συνεδρίων διεσώθησαν ἐν συριακῇ γλώσσῃ. Ἐξ αὐτῶν δὲ πληροφοροῦμεθα ὅτι μὴ ἀρκεσθεὶς ὁ Διόσκορος εἰς τὴν καθαιρεσὶν τῶν ἀνωτέρω προέδῃ καὶ εἰς τὴν καθαιρεσὶν τοῦ Δόμνου Ἀντιοχείας, ὡς ὑπόπτου ἐπὶ Νεστοριανισμῷ! Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης ἔφυγον ἐξ Ἐφέσου χωρὶς νὰ υπογράψωσι. Φαίνεται ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς Συνόδου ἔληξαν τῇ 22 Αὐγούστου 449. Οὕτω, δέ, κατὰ τὸν Διόσκορον, ἡ ὀρθοδοξία ἐθριάμβευσε κατὰ τοῦ Νεστοριανισμοῦ.

Ὁ Φλαβιανὸς καὶ ὁ Εὐσέβιος κατεδικάσθησαν εἰς ἑξορίαν, ἀλλὰ προλαβόντες ἀπηύθυναν ἐκκλησίαις πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον Ρώμης Λέοντα καὶ διότι οὗτος μόνος ὑπελείπετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις Πρόεδρος Ἐκκλησίας ὀρθόδοξος, δεδομένου ὅτι ὁ μὲν Δόμνος Ἀντιοχείας κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ Διοσκόρου, ὁ δὲ Ἱεροσολύμων Ἰουδενάλιος ὑπὸ τὴν βίαν τοῦ Διοσκόρου συνέπραττε μετ' αὐτοῦ. Ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ Λέοντος Ρώμης ἦτο γνωστὸν ὅτι ὁ Φλαβιανὸς πρὶν ἢ ἀναχωρῆσαι ἐξ Ἐφέσου εἰς τὸν τόπον τῆς ἑξορίας ἐπέδωκεν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτοῦ, τοῦ Λέοντος, λίβελλον ἐκκλησίαις (libellus appellationis)¹⁷, νῦν δὲ κατέστη γνωστὸν ὅτι καὶ ὁ Εὐσέβιος Δορυλαίου ἀπηύθυνε παρομοίαν ἐκκλησίαν.

Αἱ ἐκκλησίαι αὗται μέχρι πρό τινας χρόνους ἦσαν ἄγνωστοι. Ἐνομιζέτο μάλιστα ὑπὸ τινῶν ἱστορικῶν ὅτι ὁ Φλαβιανὸς ἐφονεύθη ἐν τῇ ληστρικῇ Συνόδῳ, διότι ὁ μὲν ἱστορικὸς Εὐάγγριος ἰσημίωσεν ὅτι ὁ Διόσκορος διὰ λακτισμάτων ἐπετέθη κατὰ τοῦ Φλαβιανοῦ¹⁸, ἕτεροι δὲ χρονογράφοι προσέθηκαν ὅτι οὗτος ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν μοναχῶν¹⁹. Ἡ περὶ τὴν αὐτὴν ὥφειλετο εἰς τὸ ὅτι ἐν τῇ Δ' Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ λόγος ἐγένετο περὶ «φόνου» τοῦ Φλαβιανοῦ, ὁ δὲ βίαιος Διόσκορος ἀπεδοκιμάσθη ὡς «φονεὺς». Ἀλλὰ προῦκειτο περὶ φόνου πνευματικοῦ, ἥτοι τῆς καθαιρέσεως ἀπὸ τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος. Ὁ καθαιρεθεὶς ὡσαύτως ὑπ' αὐτοῦ Εὐσέβιος Δορυλαίου ἔλαγεν ἐν τῇ Δ' Οἰκουμ. Συνόδῳ πρὸς τὸν Διόσκορον «αὐτὸς μὲ ἤδη ἐφόνευ-

σας»²⁰. Καὶ ὁ Θεοδώρητος Κύρου περὶ τῆς καθαιρέσεως ἄλλων τε καὶ ἑαυτοῦ, πρὸς τὸν Λέοντα Ρώμης γράφων, ἔλεγε «οὐδὲ ἐνέπλησε αὐτοῦ τὸν θυμὸν τῶν ἄλλων ἐπισκόπων ἢ παραπλησία σφαγὴ, ἀλλὰ καμὲ τὸν ἀπόντα ὁμοίως καλὰ μὲν κατέσφαξεν»²¹.

Τῷ 1874 ὁ Dom Amelli, Βιβλιοθηκάρχος τῆς Ἀμβρυσιανῆς Βιβλιοθήκης, ἐν κώδικι τοῦ ι' ἢ ια' αἰῶνος ἀνεκάλυψε τὴν ἐκκλησιν οὐ μόνον τοῦ Φλαβιανοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ Εὐσεβίου Δορυλαίου ἐν λατινικῇ μεταφράσει. Ὁ Dom Amelli ἐξέδωκε τὰ πολύτιμα κείμενα ἐν τῇ πραγματείᾳ αὐτοῦ S. Leone Magno e l' Oriente (1882) εἰτα δὲ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τοῦ Spicilegium Cassinensis (1893). Ὁ Th. Mommsen ἐδημοσίευσεν ἀμφότερα τὰ κείμενα ἐν Neues Archiv der Gesellschaft für alte deutsche Geschichte, XI, 1886, σ. 261-367. Τῷ 1903 ὁ Lasey ἀνεδημοσίευσεν ἐν Λονδίῳ τὰς δύο ἐκκλήσεις μετὰ σπουδαίων παρατηρήσεων ἐπὶ τῶν κειμένων κατὰ τὴν ἔκδοσιν Amelli καὶ Mommsen, (Appellatio Flaviani. The letters of Appeal from the Council of Ephesus A. D. 449 ed. Lacey. London 1903). Ἐν τῷ μεταξὺ ἐδημοσίευσεν τὰς ἐκκλήσεις καὶ ὁ Crisar, τοῦ τάγματος τῶν Ἱησοῦτων, ἐν Zeitschrift für Katholische Theologie, 1883, σ. 191-196, παραλείψας ἐκ τῆς ἐκκλήσεως τοῦ Φλαβιανοῦ ὁλόκληρον τὸ μέρος, ἐν ᾧ περιγράφονται αἱ θλαίαι σκηναὶ τῆς ληστρικῆς Συνόδου. Ἐπὶ τῇ δάσει πασῶν τῶν ἀνωτέρω ἐκδόσεων καὶ ἰδίᾳ τῆς κριτικωτέρας πασῶν ἀνεδημοσίευσεν τελευταίως τὰς ἐκκλήσεις ὁ P. Debouxhay ἐν τῷ περιοδ. «Irenikon», tom. II, N° 8 Collection 1927, Prieuré d' Amay sur Meuse. (Rome et l'Orient au Ve siècle. Appel de Flavien Patriarche de Constantinople à S. Léon Pape), παραθεὶς καὶ Γαλλικὴν μετάφρασιν τοῦ λατινικοῦ κειμένου μετὰ παρατηρήσεων.

Οἱ δυτικοὶ ἱστορικοὶ ἴσταν εὐλόγως ἀπέδωκαν μεγίστην σημασίαν εἰς τὰς ἐκκλήσεις ταύτας, ἡρμήνευσαν δὲ αὐτάς ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ πρωτείου τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης ὑπὸ τῶν προσφυγόντων εἰς αὐτόν²². Δυστυχῶς τὸ πρωτότυπον ἑλληνικὸν κείμενον ἀπώλετο, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐπισταμένης μελέτης αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ σωζομένῃ ἐτι λατινικῇ μεταφράσει, ἐξ ἧς θὰ προσπαθήσωμεν ν' ἀποκαταστήσωμεν τὸ πρωτότυπον, ἀριθμήτως καταδείκνυται τίς ἡ ἀληθὴς ἔννοια καὶ τίς ὁ σκοπὸς τῶν ἐκκλήσεων.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης ἐμελλον ἵνα ἐκθέσωσιν αὐτῷ τὰ ἐν τῇ Συνόδῳ ἐκείνῃ συμβάντα, ἀλλ' ὁ Φλαβιανὸς ἀναγκαῖον ἐθεώρησε ὅπως καὶ αὐτὸς γράψῃ πρὸς αὐτὸν (*oportet me quidem* — οὕτως ἄρχεται τῆς ἐκκλήσεως;) καὶ μεταχειρισθῇ (*uti*) τὴν ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ προκαλέσαι τὴν προσοχὴν αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἀνατολήν. Περιγράφας τὴν ἐπελθοῦσαν ἐν αὐτῇ ἀνώμαλον ἐκκλησιαστικὴν κατάστασιν, παρέχει ἐφεξῆς ζωηρὰν εἰκόνα τῶν πράξεων τῆς ληστρικῆς Συνόδου καὶ τῆς ἀσκηθείσης κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ὀρθοδόξων Ἐπισκόπων βίας. Μνημονεύει ἰδίως τῆς σκηνῆς ἐκείνης, καθ' ἣν, ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων εἶδομεν, ὁ Φλαβιανός, ἀκούσας τὴν καταδίκην αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ἐπιτραπῇ αὐτῷ ὅπως ἀπολογηθῇ, εἶπε πρὸς τὸν Διόσκορον «*παραιτοῦμαι σε*», ἐπανελάβε δέ, ὡς εἶδομεν, καὶ ὁ ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Λέοντος Διάκονος Ἰλαρος «*condradicatur*». Ἐδηλοῦτο δὲ διὰ τούτου ὅτι ὁ Φλαβιανὸς ἐποιεῖτο ἐκκλησίαν πρὸς ἕτερον δικαστήριον. Σημιοῖτο δ' ἐν τῇ ἐκκλήσει ὁ Φλαβιανὸς πρὸς τὸν Λέοντα ὅτι αὕτη ἀπηυθύνετο «*τῷ θρόνῳ τῆς ἀποστολικῆς ἑδρας τοῦ κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ ἀπάσῃ τῇ ὑπὸ τὴν ὑμετέραν Ἀγιότητα μακαρία Συνόδῳ*». Ἐπομένως οὐχὶ προσωπικῶς τῷ Λέοντι ἀλλὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ Ρώμης. Προὔτρεπετο δὲ ὁ Λέων οὐχὶ ὅπως μόνος ἀποφανθῇ καὶ λύσῃ τὸ ζήτημα, ἀλλ' ὅπως ἀμυνθῇ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, διαφωτίσῃ τὸν λαὸν καὶ τὸν Βασιλέα, ὅπως γράψῃ τῷ Κλήρῳ καὶ τοῖς μοναχοῖς ΚΠόλεως καὶ τοῖς Ἐπισκόποις ἐκείνοις, οἵτινες ὑπὸ τὴν βίαν τοῦ Διοσκόρου συγκατένευσαν εἰς τὴν καταδίκην τοῦ Φλαβιανοῦ. Ὁ Λέων παρεκαλεῖτο ἵνα γράψῃ καὶ αὐτῷ τῷ Διοσκόρῳ Ἀλεξανδρείας. Ἐσκοπεῖτο δὲ διὰ τῶν ἐνεργειῶν τούτων τοῦ Λέοντος ἡ συγκράτησις νέας ἀληθοῦς Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Ὡστε ὁ Φλαβιανὸς οὐδαμῶς ἀνεγνώριζε τὸν Ἐπίσκοπον Ρώμης Λέοντα ὡς κεκτημένον ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ τοιοῦτο κύρος καὶ τοιαύτην αὐθεντίαν, ὥστε μόνος ἠδύνατο ἔν' ἀποφανθῇ περὶ τοῦ προκύψαντος ζητήματος καὶ μόνος ἵνα λύσῃ αὐτό. Ὁ Φλαβιανὸς ἐζήτηε ὅπως ὁ Λέων, ὡς πρῶτος τῇ τάξει καὶ τῇ τιμῇ Ἱεράρχης καὶ πρόεδρος τῆς Ἐκκλησίας Ρώμης, ἐνεργήσῃ ἵνα λυθῇ τὸ ζήτημα ἐν Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ.

Ὁ δὲ Εὐσέβιος Δορυλαίου, ἀρχόμενος τῆς ἐκκλήσεως αὐτοῦ φιλο-

φρόνως λέγει ὅτι ἐκπαλαί «ἔθνος» ἐκράτησεν ὅπως ὁ ἀποστολικὸς θρόνος Ρώμης ἀμύνηται τῶν ἀδικουμένων καὶ προστατεύῃ τοὺς πάσχοντας, διότι διέσωσε τὸ ὀρθόδοξον φρόνημα, ὅπερ προσέβαλλον αἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ συνήθως ἀναφαινόμεναι αἵρέσεις.

Ὁ Εὐσέβιος διηγεῖται τὰ κατὰ τὸν Εὐτυχὴ καὶ τὴν καταδίκην αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐνδημούσῃ Συνόδῳ τῆς ΚΠόλεως, γνωστὰ ἄλλως τε ὄντα τῷ Λέοντι, ὡς ἐδήλου οὗτος γράφας τὴν πολύκροτον πρὸς τὸν Φλαβιανὸν ἐπιστολὴν («τόμον»), ἣν οὐδὲ κἂν ἐπέτρεψεν ὁ Διόσκορος ἔν' ἀναγνωσθῇ ἐν τῇ ληστρικῇ Συνόδῳ ταύτῃ συμβάντα καὶ τὴν ἀδικὸν καταδίκην ἑαυτοῦ, ζητεῖ τὴν περὶ τούτων διάγνωσιν τῆς Ρωμαϊκῆς ἑδρας καὶ παρακαλεῖ τὸν Ἐπίσκοπον Ρώμης ὅπως κηρύξῃ ἄκυρον τὴν καθάρσειν αὐτοῦ ἀποδῶσθαι δὲ αὐτῷ τὸ Ἐπισκοπικὸν ἄξιωμα καὶ ἐκκλησιαστικῶς κοινωνήσῃ αὐτῷ διὰ γραμμάτων.

Τοιοῦτο τυγχάνει τῶν πολυκρότων τούτων ἐκκλησίαις τὸ περιεχόμενον, ἐξ αὐτοῦ δὲ ἀποδεικνύεται ὅτι οὐδαμῶς ἀνεγνωρίζετο πρωτεῖον ἐξουσίας τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης ἐν ἀπάσῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' ἡθικὸν πρωτεῖον τιμῆς («πρεσβεῖα τιμῆς»).

Ὁ Λέων Ρώμης λαβὼν τὰς ἐκκλησίας οὐδαμῶς ἀπεφάνθη ex cathedra ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Ἄν ἐπίστευεν ὅτι ἐδικαιοῦτο ἵνα πράξῃ τοιοῦτό τι, εἶχε μοναδικὴν εὐκαιρίαν ὅπως προβῇ εἰς αὐτό. Καὶ ἂν ἡ Ἐκκλησία παρεδέχετο τότε ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος Ρώμης κατεῖχε «πρεσβεῖα ἐξουσίας», οὐχὶ δὲ «πρεσβεῖα τιμῆς», ὁ Λέων α' οὐδαμῶς θὰ ἐδίσταζεν ὅπως ἀσκήσῃ τοιαύτην ἐξουσίαν καὶ διεκδηλώσῃ αὐτήν. Ἄλλ' ὁ Φλαβιανὸς καὶ ὁ Εὐσέβιος κατήγγειλαν πρὸς τὸν μόνον τότε ὑπολειφθέντα Ὀρθόδοξον Πρόεδρον Ἐκκλησίας τὸν καὶ πρῶτον τῇ τάξει Ἐπίσκοπον Ρώμης Λέοντα α' τὸν Πάπαν Ἀλεξανδρείας Διόσκορον οὐχὶ ὡς παραδιδάσαντα ἀρχὴν κρατοῦσαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, οὐχὶ ὡς ὑφαρπάσαντα δικαίωμα τι τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης. Κατήγγειλαν αὐτὸν μόνον διὰ τὰς ἐν τῇ Συνόδῳ τῆς Ἐφέσου διαπραχθείσας διαδόχους καὶ παρανομίας, ἐν αἷς ἦτο καὶ ἡ ἱσχυρομένη παράλειψις τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Λέοντος πρὸς τὸν Φλαβιανόν. Ὅθεν ἐζήτησαν ὅπως ὁ Λέων ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς λύσεως τοῦ προκληθέντος ζητήματος διὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἥτοι διὰ τῆς συγκλήσεως νέας Οἰκουμένης Συνόδου. Ἐν τοιαύτῃ ἐννοίᾳ ἀπεδέξατο καὶ ὁ Λέων τὰς ἐκκλησίας τοῦ Φλαβιανοῦ ΚΠόλεως καὶ Εὐσεβίου Δορυλαίου. Συγκαλέσας τοὺς

'Επισκόπους τῆς 'Ιταλίας εἰς Σύνοδον τῇ 15 'Οκτωβρίου 449 διεμαρτυρήθη κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐν 'Εφέσῳ Συνόδου, ἣν τότε «ληστρικὴν» ὠνόμασεν²³. 'Εξήγησε δὲ παρὰ τοῦ Βασιλέως Θεοδοσίου δ' τὴν σύγκλησιν Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐν 'Ιταλίᾳ²⁴. 'Ο Θεοδόσιος ὁμῶς ἐπικυρώσας τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐν 'Εφέσῳ Συνόδου ἠρνήθη νὰ συγκαλέσῃ ἑτέραν Σύνοδον, ἥξίου δὲ παρὰ τοῦ Λέοντος ὅπως ἀναγνώρισῃ τὸν 'Ανατόλιον ἀντὶ τοῦ Φλαβιανοῦ ἐκλεγέντα νέον 'Αρχιεπίσκοπον ΚΠόλεως²⁵. 'Ο Λέων προὐκάλεσε τὴν ἐπέμβασιν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Δύσεως Οὐαλεντινιανοῦ γ' τῆς μητρὸς καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ παρὰ τῷ Θεοδοσίῳ, ὅτε ἐπισκέφθησαν τὴν Ρώμην κατὰ τὴν ἑορτὴν πιθανῶς τοῦ 'Απ. Πέτρου (24 Φεβρουαρίου (;) 450). Κατὰ τὴν εἰσοδὸν αὐτῶν εἰς τὸν ναὸν ὁ Λέων ἐνεφανίσθη μετὰ πολλῶν 'Επισκόπων καὶ πεσὼν εἰς τὰ γόνατα μετὰ θαυμάτων περιέγραψε τὴν κατάστασιν τῶν 'Εκκλησιῶν τῆς 'Ανατολῆς, ἐν ἣ ἡ Αἴγυπτος, ἡ Θράκη καὶ ἡ Παλαιστίνη, ἐμάχοντο κατὰ τῆς Συρίας, τοῦ Πόντου καὶ τῆς 'Ασίας. 'Ικέτευσεν ὅπως μεσιτεύσωσι παρὰ τῷ Θεοδοσίῳ ἵνα καταργηθῇ ἡ κατὰ τοῦ Φλαβιανοῦ ἀπόφασις καὶ συγκληθῇ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν 'Ιταλίᾳ. 'Ο Οὐαλεντινιανὸς ἔγραψε πρὸς τὸν Θεοδόσιον καὶ τὴν Πουλχερίαν, ἀλλ' οὐδαμῶς εἰσηκούσθη²⁶. Μόνον ὁ αἰφνῆδιος θάνατος τοῦ Θεοδοσίου δ' (28 'Ιουλίου 450) πεσόντος ἐκ τοῦ ἔμπου μετέβαλε τὴν κατάστασιν.

Οἱ νέοι Βασιλεῖς Μαρκιανὸς καὶ Πουλχερία ἐτάχθησαν ὑπὲρ τῆς ὁρθοδοξίας. Τὸ λείψανόν τοῦ ἁγ. Φλαβιανοῦ, θανόντος ἐν τῇ ἑξορίᾳ, ἀνεκομίσθη εἰς ΚΠολιν, κατὰ τὸ Φθινόπωρον δὲ τοῦ 450 Σύνοδος ἐν ΚΠόλει παρεδέχθη μὲν τὴν πρὸς Φλαβιανὸν ἐπιστολὴν τοῦ Λέοντος, κατεδίκασε δὲ τὸν Εὐτυχῆ, ὁ δὲ Μαρκιανὸς ἀπεφάσισεν ἵνα συγκαλέσῃ νέαν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, οὐχὶ ἐν 'Ιταλίᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ 'Ανατολῇ. 'Ο Λέων Ρώμης ἐφάνη τότε ἀποστέργων τὴν σύγκλησιν Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀλλ' αὕτη, παρὰ τὴν θέλησιν αὐτοῦ, συνεκλήθη ἐν Χαλκηδόνι (451), εἰς ἣν καὶ ὁ Λέων ἀπέστειλε ἀντιπροσώπους. 'Εν τῇ Δ' ταύτῃ Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ κατεδικάσθη μὲν ἡ ἐν 'Εφέσῳ ληστρικὴ Σύνοδος μετὰ τοῦ Διοσκόρου καὶ τοῦ Εὐτυχοῦς, ἀποκατεστάθη δὲ ἡ ἱερὰ μνήμη τοῦ Φλαβιανοῦ καὶ ἀπεδόθη τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα εἰς τὸν Εὐσέβιον Δορυλαίου.

Οὕτως ἐπετεύχθη ὁ σκοπὸς τῶν πρὸς Λέοντα Ρώμης ἐκκλήσεων τοῦ Φλαβιανοῦ καὶ Εὐσεβίου.

Τὸ πρωτότυπον ἑλληνικὸν καίμενον αὐτῶν ἐπὶ τῇ δάσει τῆς λατινικῆς μεταφράσεως δύναται ἔν' ἀποκατασταθῇ ὡς ἑξῆς :

α'

"Αρχεται ὁ λίβελλος ἐκκλησί-
σεως Φλαβιανοῦ ἐπισκόπου
Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν
Πάπαν Λέοντα.

Τῷ θεοφιλεστάτῳ καὶ μακαριω-
τάτῳ πατρὶ καὶ ἀρχιεπισκόπῳ Λέ-
οντι, Φλαβιανὸς ἐν Κυρίῳ χαί-
ρειν.

Δέον με νῦν γε συντόμως ἀνε-
γαγεῖν καὶ τῇ ἀποστολικῇ χρή-
σασθαι τῇ ὑμετέρᾳ Ἀγιότητι ἐκ-
κλήσει πρὸς τὸ προσδραμεῖν τῇ
Ἀνατολῇ εἰς τὸ βοηθῆσαι τῇ κιν-
δυνευούσῃ εὐσεβεῖ τῶν ἁγίων πα-
τέρων πίστει, τῇ μόχθῳ καὶ τα-
λαιπωρίαις (αὐτῶν) παραδοθείσῃ²⁷.
Ἰδοὺ γὰρ τὰ πάντα συγχέχυνται
ἐκκλησιαστικαὶ διατάξεις παραλέ-
λυνται ἀπόλυνται τὰ τῆς πίστεως
διχονομαί συνεχονται αἱ εὐσεβεῖς
ψυχαί. Ἦδη οὐχὶ τῶν πατέρων
καλεῖται ἡ πίστις, ἀλλ' αὕτη διέ-
στραπτται ὑπὸ τοῦ τῆς Ἀλεξαν-
δρέων Ἐκκλησίας ἐπισκόπου Διο-
σκόρου καὶ τῶν ὁμοφρονούντων
αὐτῷ. Εὐτυχιανὴ γὰρ ἀνακηρύσ-
σεται καὶ καλεῖται ἡ πίστις. Ταύ-
την δὴ ἐκύρωσε τῇ ἰδίᾳ φήγῃ καὶ
τῶν βίᾳ συγκατατεθέντων αὐτῷ ἐ-
πισκόπων²⁸. Καὶ τὰ μὲν κατὰ μέ-
ρος οὐκ ἐπιτέτραπται νῦν ἡμῖν ἀνε-
γαγεῖν τῇ ὑμετέρᾳ Μακαριότητι,

*Incipit libellus appellat-
ionis Flaviani Episcopi Con-
stantinopolitani ad Papam
Leonem.*

Religiosissimo et beatis-
simo patri et archiepiscopo
Leoni, Flavianus in Do-
mino salutem.

Oportet me quidem ad
praesens tempus mediocri-
ter referre et uti apostoli-
ca appellatione ad vestram
Sanctitatem, ut progrediens
ad orientem auxilium fera-
tis periclitanti piæ sancto-
rum patrum fidei quam su-
dore ultionis tradiderunt.
Ecce enim confusa sunt om-
nia: solutæ sunt eccle-
siasticæ ordinationes: peri-
erunt ea quæ sunt fidei;
dissensione retinentur piæ
animæ, jam non patrum
nominatur fides, sed con-
culcata <est> ab alexandri-
næ ecclesiæ episcopo Dio-
scoro et eorum qui hæc
sapiunt una cum ipso. Eu-
tychinam jam prædicari et
nominari fidem. Hanc enim
firmavit sententia propria
et eorum qui per violen-
tiam coacti sunt consen-
tire episcopi. Et ea quidem
singula nunc non est con-
cessum nobis referre ad

ἐπιτόμως δὲ τὰ ἐπακολουθήσαντα ἐκτιθέμεθα.

Ἀφίγμεθα τοίνυν εἰς τὴν Ἐφεσίῳ πόλιν, κατὰ τὸ θεῖον βασιλικὸν θέοπισμα, τὸ πᾶσιν ὁμοίως ἀπευθυνθὲν (τοῖς ἐπισκόποις). Παρεγένοντο δὲ ὡσαύτως καὶ αἱ παρὰ τῆς ὑμετέρας Ἀγιότητος ὀρισθέντες, ὁ τε θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἰούλιος καὶ ὁ θεοσεβέστατος ἡμέτερος υἱὸς Ἰλαρος ὁ διάκονος καὶ ὁ πεφιλημένος ἡμῖν υἱὸς Δουλκίτιος ὁ νοτάριος. Διήλθομεν δὲ ἐν τῇ Ἐφεσίῳ πόλει ἡμέρας δέκα.

Ἐσχόμεν πάντας σχεδὸν τοὺς συγκατατιθεμένους ἐπισκόπους ἐν πᾶσι συμφώνους ἡμῖν, πλὴν τοῦ Ἀλεξανδρέως, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, ὅστις, δὴ ἀφ' ἧς ἡμέρας κεχειροτόνηται ἐπίσκοπος, ἀσπονδὸν κατ' ἐμοῦ ἔχθραν σφοδρῶς ἀσχεῖ, ἀνευ τινὸς αἰτίας· εὐδέποτε ἤξιωσε με γραμμάτων αὐτοῦ, εὐδὲ τὴν παρὰ τοῦ Κυρίου διδασχθεῖσαν ἀγάπην ἔσχε πρὸς ἐμέ, τὸν ἄχρι τῆς σήμερον ἡμέρας ἐν πᾶσιν αὐτῷ χαριζόμενον.

Αἰφνης τῇ Δευτέρᾳ ἡμέρᾳ, ἥτοι τῇ ὀγδόῃ πρὸ τῶν Ἰδῶν Αὐγούστου⁹⁹, οὐχὶ ἐκ κοινῆς συμφωνίας οὐδὲ μετὰ προηγηθεῖσαν ἐξέτασιν, συγκαλεῖ τὴν Σύνοδον λίαν πρωτῶς

vestram beatitudinem, breviter autem quae subsecuta sunt docebimus.

Adprehendimus quidem Ephesiensem civitatem secundum pium imperiale rescriptum quod ad universos aequaliter emanavit. Occurrerunt nihilominus et qui a vestra sanctitatem destinati sunt, deo amantissimus episcopus Julius et religiosissimus filius noster Hilarus diaconus et carissimus filius noster Dulcitius notarius. Consumpsimus in Ephesorum civitate dies decem.

Habuimus universos paene qui convenerunt episcopos consentientes in omnibus nobis praeter alexandrinum et qui cum ipso affuerunt, qui ex quo die ordinatus sum episcopus implacabiles adversum me inimicitias vehementer exercet, nulla existente causa, qui nunquam, me suis litteris dignum iudicavit, neque eam quae secundum Dominum nostrum caritas praedicatur erga me habuit, me ei in omnibus obtemperante nunc usque ad hanc diem.

Qui nobis repente secunda feria, hoc est VIII K. Aug. non ex communi consensu vel tractatu praecedenti, convocat quidem concilium diluculo, amoveri

καὶ ἀποκινεῖ με⁸⁰. Εἶτα δὲ ἐνῷ
ἐκαθήμεθα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, κε-
λεύει ἀναγνωσθῆναι τὸ θεῖον θέ-
σπισμα τῶν εὐσεβεστάτων Βασι-
λέων. Ἀπαντες δὲ οἱ Ἐπίσκοποι
ἐπενέβησαν λέγοντες ὅτι μετὰ τὴν
ἀνάγνωσιν ταύτην θεὸν πρῶτον
τὴν εὐσεβῆ ἐξετασθῆναι πίστιν
καὶ ἀναγνωσθῆναι τὴν τῶν τριακο-
σίων δέκα καὶ ὀκτὼ ὥς καὶ τὴν
ἄρτι ἐν Ἐφέσῳ ἐκτεθεῖσαν πί-
στιν⁸¹. Ἄλλ' ὁ εἰρημένος αἰδεσι-
μώτατος ἐπίσκοπος Διόσκορος ἀ-
πηγόρευσε ταῦτο. Ἐκέλευσε δὲ
ἐμοὶ καὶ τοῖς σὺν ἐμοὶ κρίνουσιν
ἐπισκόποις ἅμα δὲ καὶ τοῖς ἐμοῖς
κληρικοῖς μὴ ἐπιτραπῆναι ἐπὶ τοῦ
ἐξεταζομένου ἀκουσθῆναι ζητήμα-
τος ἢ εἰπεῖν τινα λέξιν εἰς ἀπολο-
γᾶν. Ἀπειλήσας προσέτι τοῖς μὲν
καθαίρεισιν, τοῖς δὲ φυλάκισιν καὶ
τοῖς λοιποῖς τέλος ποινὰς ποικίλας,
συνήνεσεν ἀμέσως μνημονεῦσαι
παρουσίᾳ ἡμῶν τῶν περὶ Εὐτυχοῦς
ποτε πεπραγμένων⁸² καὶ μετὰ
ταῦτο ἐκέλευσε τὸν εἰρημένον Εὐ-
τυχῇ λιδέλλους κατ' ἐμοῦ ἐπι-
δοῦναι.

Τούτων ἀναγνωσθέντων οὐδα-
μῶς ἠξίωσέ με λόγου ἢ ἐρωτή-
σεώς τινος, ἀλλὰ παραυτίκα ἐξα-
ναστάς διεκήρυξεν αὐτὸν ὀρθόδο-
ξον εἶναι καὶ ἀπέδωκε τὸ τοῦ
Πρεσβυτέρου ἄξιωμα. Ἐβίασε δὲ
καὶ τινὰς Ἐπισκόπους ἄκοντας τὰ

quoque me facit. Deinde
cum sedissemus in ecclesia
legi quidem pium rescrip-
tum praecepit religiosis-
simorum imperatorum; uni-
versis autem episcopis in-
terfatis post lectionem o-
portere prius de pia fide
habere tractatum proponi-
que et legi trecentorum de-
cem et octo fidem et eam
quae apud Ephesum jam
dudum habita est, ipse me-
moratus venerabilis episco-
pus Dioscorus haec quidem
fieri prohibuit; praecipiens
autem mihi et his qui una
mecum judicaverunt epi-
scopis et meis pariter cle-
ricis nihil penitus audiri
permitti; de nullo defen-
sionis vocem emittere in-
terminatus etiam quibus-
dam depositionem, quibus-
dam carceris habitationem,
aliis varia atque diversa
supplicia, dat facultatem
mox de his gestis quae ab
Eutychete olim confecta
sunt nobis praesentibus re-
censeri; et post haec prae-
cepit dare praedictum Euty-
chen libellos adversum me.

Quibus lectis nullius me
penitus dignum habitum ra-
tionis vel interrogationis
judicavit; sed continuo ex-
surgens pronuntiavit illum
quidem catholicum esse,
reddens ei presbyterium.
Compellit quoque invitos
aliquos episcopos statim

αὐτὰ διακηρύξει καὶ ἐνώπιον τῆς ἁγίας Συνόδου εἰπεῖν «Καλῶς πιστεύει Εὐτυχῆς, ὁρθόδοξός (καθολικός) ἐστίν· πιστεύομεν ὡς πιστεύει Εὐτυχῆς· τηρήσωμεν, ἀδελφοί τὴν πίστιν Εὐτυχούς», καί, «Ὅστις μὴ εἴπῃ δύο φύσεις πρὸ τῆς ἐνώσεως τοῦ Χριστοῦ, μίαν δὲ μετὰ τὴν ἐνωσιν, ἀνάθεμα ἔστω», καί, «Ὅστις εἴπῃ ἢ ἁπλῶς ἀναζητησάι θελήσῃ, εἰ ὁ Κύριος ὁμοούσιον ἡμῖν σάρκα ἔσχε, ἀνάθεμα ἔστω». Καὶ τούτων λεχθέντων μόνος ἀποφαινεται, ὡς βούλεται, διάζει δέ, ὡς εἴρηται μοι, καὶ ἐτέρους, κλαιόντας, τὸ αὐτὸ πράξει. Μετὰ μικρὸν κελεύει ἀναγνωσθῆναι τοὺς πρότερον ἐν Ἐφέσῃ³⁵ ἐκτεθέντας κανόνας καὶ ἐπιτάσσοντας, ὅτι εἴ τις ἐπιχειρεῖ διασεῖσαι τὰ ὑπὸ τῶν πατέρων ὁρισθέντα, εἰ μὲν ἐπίσκοπος, καθαιρεῖσθω, καὶ τὰ ἑξῆς. Τοιαύτη ἀπόφανσις ἤρμοζε τῷ Εὐτυχῇ, τῷ ἀπροκαλύπτως δουλομένῳ τὸ δόγμα τοῦ Ἀπολλιναρίου εἰσαγαγεῖν. Καὶ τοῦτο μὲν (ὁ Διόσκορος) ποιῆσαι οὐδαμῶς ἐπιτόθη, ἀλλ' ἐξήνεγκε τὴν κατάδικὴν ἑμοῦ καὶ τοῦ Εὐσεβίου, πάντων τῶν ἐπισκόπων κλαιόντων, οὐδ' ἀπεδέξατο αἰτήσιν ἀναβολῆς καὶ μιᾶς ἔστω ἡμέρας. Καὶ ταῦτα ἀποφηνάμενος ὑποχρεοῖ ἐτέρους τινὰς ἐπισκόπους τῇ ἀποτροπαίῳ

hoc ipsum pronuntiare et his uti sermonibus apud sanctum synodum: «Bene credit Eutyches, catholicus est; credimus sicut credit Eutyches, teneamus, o fratres, Eutychetis fidem» et, «Qui non dixerit duas naturas ante unionem Christi unam autem post unionem, anathema sit» et «Qui aliud quam de homou-sio nobis habuisse dominum carnem vel scrutans vel dicens anathema sit». Et his dictis interloquitur ipse sicut voluit, compellit autem quosdam, ut dixi, lacrimantes eadem facere. Post paulum vero permisit legi canones qui habiti sunt ante hoc Ephesi, quibus hoc continetur, ut si qui concutere quae ibi sunt statuta temptaverit patrum, si quidem episcopus fuerit eum oportere deponi et reliqua. Et super Eutychen hanc talem sententiam praevalere, qui ita palam aperteque Apollinaris dogma introducendum putavit. Et quidem hoc non facit sed pronunciat meam et Eusebi damnationem, omnibus lacrimantibus episcopis et dilationem, vel unius diei postulantibus non tribuit. Et haec interlocutus cogit quosdam reliquos episcopos abominandae consen-

καταδίκη συγκατατεθῆναι, ξίφει ἑπαπειλῶν τοῖς αἰτοῦσιν ἀναβελήν. Ἐνθα δὴ εὖκ ἐπέτρεψε τὰ τῆς ὑμετέρας Ἀγιότητος ἀναγνωσθῆναι γράμματα, ἐξαρκούντα εἰς ἐπιβεβαίωσιν τῆς πίστεως τῶν πατέρων, ἀλλὰ (παράδραμόν) γνωστὸν καταστῆσαι τὸ δυνάμενον τοῖς διαλοῖς ἰδίᾳ καὶ ὁρμητικοῖς ὧς καὶ τοῖς τετυφλωμένοις τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας καταδείξαι, ἐπέταξεν ἀναγνωσθῆναι καὶ ἀποδεχθῆναι τὰ πλήρη παραλογισμοῦ ὑπ' αὐτοῦ προταθέντα, εὐδαμῶς δὲ ἀξιόους ἔκρινε τοῦ καὶ μόνῃν μίαν εἰπεῖν λέξιν τοῦ παρ' ὑμῶν ἀπεσταλμένου. Ἀλλὰ μετὰ προσχεδιασμένης μανίας ἐν συνετέλεσθησαν πλήγματι, ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ ἡμέρᾳ, ἵνα εὖτως εἴπω, πάντα τὰ κακὰ, ἀταξία, ἀποκατάστασις τοῦ καταδικασμένου, καταδίκη ἀθώου, τοῦ ἐν οὐδενὶ δέον τοῖς τοῖς πατράσι δεδογμένοις ἀντιπίπτειν προσδεύοντος. Ὡς δὲ κατὰ κοινήν, εὖτως εἰπεῖν, συμφωνίαν αἱ ἀδίκαι πᾶσαι ἐπέπεσαν ἐπ' ἐμέ, μετὰ τοῦς ἀδίκους ἐκείνους λόγους, οὗς αὐθαίρετως κατ' ἐμοῦ ἐξήνεγκεν, ἐκκλησίαν ἐποιησάμην τῇ θρόνῳ τῆς ἀποστολικῆς ἑδρας τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου καὶ ἀπάσῃ τῇ ὑπὸ τὴν ὑμετέραν Ἀγιότητα μακαρίᾳ Συνόδῳ, παραυτίκα πληθὺς στρατιωτῶν περικυκλοῖ με, ζητούντα δὲ εἰς τὸ ἄγιον προσφυγεῖν θυσιαστήριον, ἀποκωλύει με καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐξαγαγεῖν πειράται. Τότε δὴ ἐν μέσῳ θορύβου μεγάλου κατορθῶ ἐκφυγεῖν εἰς

tire damnationi, evaginat^{is} gladiis adversus eos qui hoc putabant esse different^{ium}; ubi neque litteras Sanctitatis vestrae, cum sufficiat ad confirmationem patrum fidei, legi permit^{tit}, sed illa quae possunt etiam ipsis immitibus et ferocibus et caecis viam veritatis, ostendere <omittens> inrationabilia et caecitate plena suspici ac legi prae^{ci}piens, ne sermone quidam ullo dignos habuit qui a vobis sunt destinati. Sed impetu quodam solo abutente illo convenerunt repente in unum diem, ut ita dicam, omnia mala: perturbatio, restitutio damnati, damnatio innocentis qui in nullo sanctionem patrum credidit praetergrediendam. Et cum velut et condicto quodam omnia adversum me iniqua procederent, post illam injustam vocem quam contra me emisit sicut ipsi placuit, me appellante thronum apostolicae sedis principis apostolorum Petri et universam beatam quae sub vestra sanctitate est synodum, statim me circumvallat multitudo militaris et volentem me ad sanctum altare confugere non concessit sed nitebatur de ecclesia eruere. Tunc tumultu plurimo facto vix potui ad

τινα τῆς Ἐκκλησίας τόπον, ἐκεῖ δὲ μετὰ τῶν συνοδευσάντων με κρυβῆναι, οὐ μὲν τοι γε ἄνευ περιφρουρήσεως, πρὸς τὸ μὴ δύνασθαι με ἐκφυγεῖν καὶ ὑμῖν ἐκθέσθαι τὰς διαιότητας, ὧν ἐγενόμην θύμα.

Παρακαλᾷ τοίνυν τὴν ὑμετέραν Ἀγιότητα μὴ λήθῃ τὰς ἀδικίας ταύτας παραδοῦναι, ἃς ἄφρων καὶ διαίᾳ Σύνοδος διαπράξατο κατ' ἐμοῦ. Καὶ γὰρ οὐδεμία αἰτία ὑπῆρξε, οἷψδ' ἔστιν τρόπῳ δικαιολογοῦσα τὸ ἐνοχον κατασταθῆναι με. Ἀλλὰ πρὸ παντός εἰς ἄμυναν ἀνάσθητι τῆς ἡμετέρας πίστεως, ἥτις ἀληθὴς μὲν ἐστίν, ἐκινδύνευσε δὲ ἐκ τῆς αὐθαιρέσις. Εἰτα τῶν ἀναγκαίων ἐπιμελήθητι τρόπων κατὰ τῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν διατάξεων παραδιδάσεως καί, ἁπλῶς εἰπεῖν, διηγῆθητι τὰ πάντα, διηγῆθητι μὲν τῷ λαῷ, τῷ ἀριθμῷ ὑπερέχοντι³¹, πληροφορήσον δὲ διὰ γραμμάτων, ὡς προσήκει, τὸν ἡμέτερον φιλόχριστον Βασιλέα, γράψον εἰτα τῷ κλήρῳ τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοῖς εὐσεβεστάτοις μοναχοῖς, τῷ Ἰουδευαλίῳ ἐπισκόπῳ Ἱεροσολύμων, Θελασσίῳ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας, Στεφάνῳ Ἐφέσου, Εὐσεβίῳ Ἀγκύρας, Κύρῳ Ἀφροδιαδός καὶ τοῖς λοιποῖς ἁγίοις ἐπισκόποις, τοῖς συγκατατεθεῖσι τῇ κατ' ἐμοῦ δολίᾳ βουλῇ, τέλος τῷ Διοσκόρῳ

quendam locum ecclesiae confugere et ibi cum his qui mecum erant latere, non tamen sine custodia ne valeam universa mala quae erga me commissa sunt ad vos referre.

Oro itaque vestram sanctitatem ne obdormire patiamini super his quae insipienti et furioso concilio circa me gesta sunt, cum nullae preecedant causae quae me in reatum aliquem adducant; sed insurgere primum quidem in causa rectae fidei nostrae quae quadam libidine deperiit; deinde propter eversionem ecclesiasticarum constitutionum curam facere et simpliciter per omnia narrare tam plebi quae numero praecellit quam amatorem Christi imperatorem nostrum litteris quae competunt edocere, scribere etiam clero sanctae Constantinopolitanae Ecclesiae et religiosissimis monachis nec non et Juvenali Hierosolymorum episcopo et Thalassio Caesariæ Cappadociae, Stephano quoque Ephesiensi et Eusebio Ancirytano et Kyro Aphrodisiensi et reliquis sanctis episcopis qui consensum super pravo consilio adversum me prae buerunt, Dioscoroque qui ut principatum

τῇ τὴν ἀρχὴν τῆς ἁγίας ἐν Ἐφέσῃ Συνόδου κρατήσαντι. Δὲς εἶτα τύπον, ὃν τινα τῇ ὑμετέρᾳ διανοίᾳ ὁ Θεὸς ἐμπνεύσει, ὥστε τοὺς τε δυτικούς, τοὺς τε ἀνατολικούς εἰς μίαν συνελθεῖν τῶν πατέρων Σύνοδον, πρὸς τὸ τὴν αὐτὴν πίστιν πανταχοῦ διακηρυχθῆναι καὶ κατισχύσαι τὰς τῶν πατέρων ἀποφάνσεις, τέλος δὲ καταργηθῆναι τελείως πᾶν κακὸν τὸ ἐν σκότει οὐχὶ δὲ ἄνευ δόλου, οἰψδῆτινι τρόπῳ, γενόμενον. Ἐπάγαγε φάρμακον τῇ φρικτῇ ταύτῃ πληγῇ, τῇ ἐπεκτεινομένῃ καὶ ἤδη σχεδὸν πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐπικαταλαβούσῃ. Οἱ συγκατατεθέντες καὶ τὴν ἄδικον ταύτην ὑπογράφαντες ἀπόφασιν, ἰσχυρὰ ὑπαχθέντες βίᾳ, ἐλάχιστοι εἰσιν, οἱ δὲ μὴ συγκατανεύσαντες τῇ ἀδικίᾳ ταύτῃ πολλῶ πλείονές εἰσιν ἐπίσκοποι, ὡς δύναται ἡ ὑμετέρᾳ Μακαριότης μαθεῖν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς γενομένης αὐτῇ ἐκθέσεως⁹⁵.

Λήγει ὁ λίβελλος τῆς ἐκκλησίας τοῦ Φλαβιανοῦ ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

β'

Ἀρχεται ὁ λίβελλος ἐκκλησίας πρὸς Λέοντα πάπαν τοῦ Εὐσεβίου Δορυλαίου, κατηγόρου τοῦ ἀρχιμανδριτοῦ Εὐτυχοῦς.

Τῷ ἁγίῳ καὶ μακαριωτάτῳ πατρὶ καὶ ἀρχιεπισκόπῳ Λέοντι Εὐσέβιος ὁ ταπεινὸς <ὁ χειροτονημένος Ἐπίσκοπος Δορυλαίου>.

•ΘΕΟΔΩΓΙΑ• Τόμος IB

sanctae synodi apud Ephesum tenuit; dare etiam formam quam Deus vestrae menti inspirabit ut tam occidentali quam etiam orientali in unum facta patrum synodo. similis ubique praedicetur fides ut praevaleant sanctiones patrum, in irritum vero deduci valeant atque dissolvi omnia quae male et umbrative non sine lusu quodammodo gesta sunt; afferre medicinam horribili huic vulneri quod per totum jam paene orbem serpendo pervenit. Qui autem subscripserunt et consenserunt injustae sententiae magna vi coacti paucissimi sunt; qui vero non consenserunt huic iniquitati multo plures sunt episcopi, sicut etiam lectio suprascriptae ad beatitudinem vestram relationis poterit perdocere.

Explicit libellus appellationis Flaviani Episcopi Constantinopolitani.

Incipit libellus appellationis ad Leonem papam Eusebii Dorylaeorum aecusatoris Eutychetis archimandritae.

Sancto et beatissimo patri et archiepiscopo Leoni Eusebius exiguus qui fui <Dorylaeorum ordinatus episcopus>.

Ἐκπάλαι ἔθος ἦν τοῦ ἀποστο-
λικοῦ θρόνου τὸ ἀμύνεσθαι μὲν
τῶν ἀδικίαν ὑφισταμένων, βοηθεῖν
δὲ τοῖς ἐκτεθειμένοις ἀναποδρά-
στοις ραδιουργίαις καὶ ἀνυψοῦν,
κατὰ τὴν ὑμετέραν δύναμιν⁸⁶, τοὺς
προσβεδλημένους. Ἐχετε ὄντως
συμπάθειαν πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις.
Καὶ γὰρ φρόνημα κέκτησθε ὀρθό-
δοξον καὶ ἀκλόνητον κατέχετε τὴν
ὑμετέραν πίστιν εἰς τὸν Κύριον ἡ-
μῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀπεριόρι-
στον δὲ δεικνύετε ἀγάπην πρὸς
πάντας τοὺς ἀδελφούς, τοὺς τῷ θ-
νόματι τοῦ Χριστοῦ καλουμένους.

Ὅθεν καὶ ἐπεπλεγμένους
τυγχάνων ἀναποδράστοις ἐπιβου-
λαῖς, καταβεδλημένος, εἰς ἄκρον
δεδαρημένος, προστρέχω τῇ μόνῃ
μετὰ τὸν Κύριον ὑπολειψθεῖσά μοι
βοηθείᾳ ἐπιπιθὼν ἀπαλλαγῆναι
τῶν οἷς περιέπεσα κακῶν. Ἰδοὺ δὲ
περὶ τίνος ὁ λόγος. Πρὸ τῶν μη-
νῶν Εὐτυχῇ τὸν πρεσβύτερον καὶ
ἀρχιμανδρίτην ἐν τῇ πόλει Κων-
σταντινουπόλεως Μοναστήριον ἔ-
χοντα, εὖρον μέγαν ἀριθμὸν ἀδελ-
φῶν πνευματικῶν ἀπομακρόντα
τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἔχοντα δὲ
ἀντιθέτους τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἐκ-
κλησίας δόξας. Διανοήθητι δὲ μέ-
γαν διέτρεχον κίνδυνον, ἐὰν τῇ
σιωπῇ μου ἐκάλυπτον τοιαύτην
καὶ τηλικαύτην διαστrophήν. Διὰ
λίβελλου, τῷ ἐμῷ ὀνόματι γενο-

Desuper et ab exordio
consuevit thronus aposto-
licus iniqua perferentes de-
fensare et eos qui in inevi-
tabiles factiones inciderunt
adjuvare et humi jacentes
erigere secundum possibili-
tatem quam habetis; com-
passionem enim supra uni-
versos homines possidetis.
Causa autem rei quod sen-
sum rectum tenetis et in-
concussam servatis erga
dominum nostrum Jesum
Christum fidem, necnon
etiam indissimulatam uni-
versis fratribus et omnibus
in nomine Christi vocatis
tribuitis caritatem.

Quamobrem ego inevi-
tabilibus inretitus ad so-
lum post domini relictum
auxilium afflictus et in ex-
tremis laborans confugio,
solutionem malorum meo-
rum in quibus incidi repe-
rire desiderans. Quod qui-
dem sic est: ante paucos
menses Eutychem presbyte-
rum et archimandriten in
Constantinopolitana civita-
te monasterium habentem
repperi avertentem pluri-
mos fratres spiritales fide
orthodoxorum et contraria
ecclesiasticæ dogmati sen-
tientem. Maximum judicavi
mihi imminere discrimen
si tantam et talem pravita-
tem dissimularem tacendo
Per libellos ordinatos meo

μένου πρὸς τὸν θεοσεβέστατον Φλαβιανόν, τὸν τηνικαῦτα Κωνσταντίνου πόλεως Ἐπίσκοπον, καὶ τοὺς παρεπιδημοῦντας τότε ἐν αὐτῇ εὐλαβεστάτους Ἐπισκόπους, κατήγγειλα τὸν Εὐτυχὴ ὡς ἀπορρίπτοντα μὲν τὰς διατάξεις καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἁγίων Πατέρων μεμφόμενον δὲ πάντας ἅμα ὡς ἀπερισκέπτως ἐκτραπέντας τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ παρὰ τοὺς κανόνας διδαχὰς παραδιδόντας. Παρεκάλεσα αὐτὸν ἔλθειν προσωπικῶς εἰς τὴν σύνοδον τῶν εὐλαβεστάτων <ἐπισκόπων> καὶ ἱκανοποιησαὶ αὐτοὺς ἐν οἷς αὐτοῦ ἐγὼ κατηγόρησα. Ὅστις δὴ Εὐτυχὴς προσήλθεν εἰς τὴν σύνοδον καὶ ἰδίᾳ φωνῇ τὸ φρόνημα αὐτοῦ ἐξέθετο. Τοῦτο δὲ ἀναγνωρίσαντες οἱ εὐλαβεστάτοι ἐπίσκοποι ἀντίθετον ὄν τῇ ἐκκλησιαστικῇ παραδόσει, κατεδίκασαν αὐτὸν καὶ ἀπεγύμνωσαν τοῦ τε ἱερατικοῦ ἀξιώματος καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Μοναστηρίου. Πάντα ταῦτα δοκῶ μὴ ἀγνοεῖν τὴν ὑμετέραν Ἀγιότητα, ὡς ἔχω μαθὼν ἐξ ὧν αὐτῇ ἠξίωσε γράψαι τῇ εὐλαβεστάτῃ Φλαβιανῷ.

Ἄλλὰ τούτων συντελεσθέντων περὶ τὸν Εὐτυχῆ, ὅλως ἀδοκῆτως ἐκελεύσθη ὑπὸ τῶν ἡμετέρων θεοσεβεστάτων Βασιλέων, ὡς καὶ ἡ ὑμέτερα Μακαριότης γινώσκει, Σύνοδον συγκροτηθῆναι ἐν τῇ Ἐφείων μητροπόλει. Μετὰ δὲ τὴν

nomine adii religiosissimum Flavianum tunc Constantinopolitanæ civitatis episcopum et eos qui tunc ibidem reperti sunt religiosisissimi episcopi, accusans Eutychen quod abdicasset institutionem et doctrinas sanctorum patrum et querentem universos simul quod incaute erraverunt a recta fide et præter canones tradentes doctrinas. Rogavi adesse ipsum ad religiosorum <episcoporum> consessum, et satisfacere de his quæ illi objecta sunt a me. Qui Eutyches vir occurrit ad consessum et propria voce quid sentiret exposuit. Quod quidem reperientes religiosi episcopi alienum ab ecclesiastica traditione damnaverunt eum auferrentes presbyterium et monasterii principatum. Quod quidem opinor vestram sanctitatem non latere et hoc ex his cognovi quæ vestra sanctitas ad religiosissimum Flavianum scribere dignatus est.

Sed his circa Eutychen observatis, contigit repente secundum præceptum religiosissimorum imperatorum nostrorum, sicut et vestra beatitudo cognovit, synodum debere congregari in Ephesiorum metropolim

ἄφιξιν τῶν εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων εἰς τὴν εἰρημένην πόλιν καὶ τῶν ὑπὸ τῆς ὑμετέρας Ἀγιότητος εἰς τὸν τόπον αὐτῆς ὀρισθέντων θεοσεβεστάτων ἀνδρῶν, καὶ γὰρ ἀφικόμεν, ἕνεκα τοῦ εἰρημένου ἀνδρὸς Εὐτυχοῦς. Εἶτα δὲ Συνόδου συγκροτηθείσης τῶν εὐλαβεστάτων Ἐπισκόπων ἐν τῇ ἁγίᾳ Ἐκκλησίᾳ, ὁ προειρημένος Εὐτυχὴς λιθέλλους ἐπέδιδου κατὰ τοῦ θεοσεβεστάτου Φλαδιανοῦ, κατηγορῶν αὐτοῦ τὰ αὐτῷ δέξαντα. Ἀλλ' ὁ θεοσεβέστατος Φλαδιανὸς ἤξωσεν εἰσαχθῆναι με. Ὅτε δὲ κατεῖδον ἐκεῖνοι ἀναγκαίαν εἶσαν τὴν ἐμὴν παρουσίαν πρὸς τὸ ἐξεταζόμενον ζήτημα, ἡ ὑμετέρα Ἀγιότης προὔτειναι⁸⁷ οὐχὶ ἅπαξ, οὐχὶ δις, οὐχὶ τρίς ὅτι ὤφειλον ἐπιτρέψαι μοι τὴν εἰσοδόν. Ἀλλ' ὁ εὐλαβεστάτος Διόσκορος τῆς πόλεως Ἀλεξανδρείας Ἐπίσκοπος, τὰ πάντα, συμφώνως τῇ ἐπιθυμίᾳ τοῦ Εὐτυχοῦς, ἐνεργῶν, καταφρόνῶν καὶ συγχέων ἅμα πίστιν, κανόνας, αὐτὸ ἐστὶ τὸ ἔθος, ἀπηγόρευσέ μοι εἰσελθεῖν, εἶχε δὲ δορυφόρους τῆς ἀδικίας ταύτης τοὺς παρὰ τῶν θεοσεβεστάτων Βασιλέων ἀπεσταλμένους πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως τῆς Συνόδου ἐκλαμπροτάτους ἀνδρας⁸⁸. Οὗτοι περιέκλεισάν με ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐν ᾗ ἡ Σύνοδος συνεκρο-

Quod post adventum religiosissimorum episcoporum ad praedictam civitatem et horum qui a vestra sanctitate destinati sunt religiosissimi viri in loco vestro fuerunt, et ego adfui pariter propter ibidem adventum praedicti viri Eutyche-
tis. Synodo itaque facta in sancta ecclesia religiosorum episcoporum, praedictus Eutyches libellos obtulit adversum religiosissimum Flavianum accusans quae illi placuerunt. Flavianus autem religiosissimus postulavit me intro-mitti debere. Quod ubi intellectum est necessariam meam praesentiam esse causae propositae vestra sanctitas interlocuta est non semel, non bis, non ter, intrare me oportere consensum. Sed religiosissimus Dioscorus Alexandrinae civitatis episcopus uni-versa secundum libidinem Eutychetis agens, omnia conterens et confundens simul fidem, canones, conversationem ipsam, prohibuit me intrare, habens satellites hujus iniquitatis missos a religiosissimis imperatoribus propter diligentiam synodi spectabiles viros; qui et me custodiri fecerunt in ecclesia in qua synodus habebatur multi-

τεῖτο, ἔχοντες πλήθος στρατιω-
τῶν, οἵτινες ἐντὸς καὶ ἐν μέσῳ αὐ-
τῆς ἴσταντο γεγυμνωμένοις ξί-
φεσι, θάνατον ἐπαπειλοῦντες κατὰ
τὴν θέλησιν τοῦ ἐπιτηδαιοτάτου
Διοσκόρου, ἐναντίον τῶν θεοσε-
δῶς κρινόντων. Ἐτι δὲ ὁ εἰρημέ-
νος Διόσκορος, πλήθος ἀμαθῶν
λαϊκῶν εἰσαγαγὼν ἐπέτρεπεν αὐ-
τοῖς ὀνειδισμοὺς ἐπαγαγεῖν τοῖς
ἐυλαβεστάτοις Ἐπισκόποις ἐν τῇ
Συνόδῳ καὶ εἰς τὴν θάλασσαν ρί-
ψαι ἠπέλινξε τοὺς Ἐπισκόπους,
ἐὰν καὶ εἰς ἔτι αὐτῶν ἤθελεν ἀντι-
στῆναι τοῖς ἀσεβεστάτοις αὐτοῦ ἐ-
πιτάγμασιν. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο,
ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ὃν ἠξιώσατε εἰσα-
χθῆναι, οὐκ ἐπέτρεπεν εἰσελθεῖν,
καί τοι προὐ τῆς θύρας τοῦ δικα-
στηρίου εὐρισκόμενον.

Σκοπεῖτε οὖν³⁹, ἐκ τούτου, πα-
τέρες εὐθύτατοι καὶ δικαιοτάτοι,
τὰ κατ' ἐμοῦ διαπραχθέντα. Καὶ
γὰρ (ἐμέ), ὃν εἰς τὴν Σύνοδον πα-
ραστῆναι οὐκ ἐπέτρεπεν οὐδ' ἀπο-
κριθῆναι, ἀλλ' ἀποκλεισθέντα καὶ
κωλυθέντα εἰσελθεῖν⁴⁰, ὥπως μὴ
(δῆθεν) ὀρθόδοξον κηρύξω Νεστό-
ριον, τὸν οὐχὶ ὀρθῶς διδάσκοντα
ταῖς Ἐκκλησίαις, ἐμὲ τὸν τηροῦντα
τὴν πίστιν τῶν τριακοσίων δέκα καὶ
ὀκτὼ πατέρων, ἐμὲ τὸν ἀκολου-
θοῦντα τοῖς ἔχουσιν τῆς οἰκουμενι-
κῆς Συνόδου τῆς ἐναγχοῦς ἐν Ἐ-
φέσῳ συγκροτηθείσης καὶ τὸν ὑπα-
κούοντα πάσαις ταῖς ἐπιταγαῖς
τοῦ τῆς ἁγίας μνήμης Ἐπισκό-
που Κυρίλλου, ἐμὲ τὸν ἐν οὐδενί

tudinem habentes, qui et
intus gladiis evaginati, in
synodo steterunt intermi-
nantes mortem secundum
nutum prudentissimi Dio-
scori his qui religiose sen-
tiebant. Et imperitam mul-
titudinem laicorum intro-
ducens praedictus Diosco-
rus in synodo contumeliis
appetere religiosissimos e-
piscopos permisit, quibus-
dam et in mare proiciendis
religiosissimis episcopis in-
terminatus est si quisquam
contravenire voluisset de-
cretis impiis suis. Nec
solum hoc sed et me jus-
sum a vestra sede intro-
mitti, constitutum ante fo-
res cognitionis intrare non
permisit.

Considerate itaque ex his,
aequissimi et justissimi pa-
tres ea contra me gesta
sunt: nam <me> cui in sy-
nodo intromitti non per-
missum est neque respon-
sum dare sed magis custo-
diri et prohibitum intrare
quod <dicerem> orthodo-
xum Nestorium non recte
docentem Ecclesias; quem
custodientem fidem trecen-
torum decem et octo pa-
trum; quem sequentem ve-
stigia sanctae et universae
synodi quae facta est nu-
per in Ephesina civitate et
omnibus praeceptis sanctae
recognitionis Cyrilli epi-

ἐπιτιμηθέντα παρὰ τῆς ὑμετέρας Ἀγιότητος διὰ τὰ κατὰ Εὐτυχοῦς παρ' ἐμοῦ προβληθέντα ζητήματα, ὁ Διόσκορος κατεδίκασε καὶ εἰς πλήθους παραφόρου πλήγματα ἐξέθετο. Ὅτε δὲ εἰς τὴν ἁγίαν προσέφυγον ἐκκλησίαν ἐνέκλεισέ με εἰς τόπον ἀπόκρυφον καὶ σκοτεινόν, κελεύσας ἐπιτηρηθῆναι με ὑπὸ πλήθους στρατοῦ, πρὸς τὸ μὴ δύνασθαι τινα πρὸς ἐμὲ ἀφικέσθαι, ἀπαγορεύσας μοι ἅμα τὴν παρ' ἀνδρῶν εὐσεβῶν παραμυθίαν, εἰτινες διὰ τὴν μέλλουσαν ἀμοιβὴν ἀνακουφίσαι τὰ παθήματά μου ἠθέλησαν.

Ἐπειδὴ τοίνυν χάριν τῶν ἱερῶν κανόνων, τὰ σκληρὰ καὶ ἄδικα ταῦτα ὑπέσυνην παρὰ Διοσκόρου καὶ τῶν λοιπῶν εὐλαβεστάτων Ἐπισκόπων, οἵτινες φόβῳ καὶ ἀνάγκῃ ὑπήκουσαν τῇ θελήσει αὐτοῦ καὶ τῇ καταδικῇ μου συνέθεντο, ὥς γινώσκουσιν οἱ παρὰ τῆς ὑμετέρας Ἀγιότητος εἰς τόπον αὐτῆς ἀποσταλέντες, οἱ εὐλαβεστατοὶ οὗτοι ἄνδρες, οἷς καὶ ἐνεχείρησα τοῦ, λιθέλλους ἐκκλησιῶσεως⁴¹, δι' αὐτῶν τὴν διάγνωσιν τῆς ὑμετέρας ἑδρας ἐπιζητῶ, ἵκετεύω δὲ τὴν ὑμέτεραν Μακαριότητα καὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἅπτομαι εἰ μὴ διὰ τῆς χειρός, ἀλλὰ διὰ τῶν γραμμάτων, κηρύξατε ἄκυρον καὶ ἀνευ ἰσχύος τινὸς τὴν παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου Ἐπισκόπου Διοσκόρου ἐπενεχθεῖσάν μοι ἄδικον

scopi optemperantem; quem in nulla re notatum a vestra sanctitate, causa propositæ quæstionis a me adversum Eutychem, dammatum objicit tumultui et transfugam me in sanctam ecclesiam constitutum fecit includi in loco obstruso et obscuro, præcipiens per militarem multitudinem custodiri me et neminem ad me unquam mitti debere <denegans> solacium religiosorum virorum qui passionem meam consolari voluerunt propter futuram retributionem.

Quoniam igitur dura et iniqua propter divinos canones pertuli a Dioscoro et ab aliis religiosis episcopis qui timore et necessitate compulsi voluntati ejus optemperaverunt et in condemnatione mea consenserunt, sicut sciunt qui a vestra sanctitate missi sunt il loco vestræ beatitudinis religiosissimi viri quibus et libellos optuli appellationis meae in quibus vestræ sedis cognitionem poposci, deprecor vestram beatitudinem et genua vestra tangens si non manu et tamen linguae perfungor officio: pronuntiate evacuari et inanem fieri meam iniquam condemnationem a religiosissimo episcopo Dioscoro, et eorum decretum

καταδίκην καὶ τὴν κρίσιν τῶν ἀκοντι ὑπαχθέντων τῇ θελήσει αὐτοῦ, ἀπόδοτέ μοι τὸ ἐπισκοπικὸν ἄξιωμα καὶ τὴν ὑμετέραν κοινωνίαν, γράμματα τῇ ἐμῇ ταπεινότητι διδόντες περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως εἰς τὸ ἄξιωμα καὶ τῆς κοινωνίας. Τοῦτων τυχὼν δόξαν ἀναπέμψω τῷ Κυρίῳ ἡμῶν καὶ Σωτῆρι Χριστῷ ὑπὲρ ὧν, εὐλαβέσται πατέρες⁴².

Δι' ἑτέρας χειρὸς Εὐσέβιος ὁ ταπεινὸς κεχειροτονημένος Ἐπίσκοπος Δορυλαίου ἀπέστειλα τόνδε τὸν λίβελλον διὰ τοῦ εὐλαβεστάτου Πρεσβυτέρου Χρυσίππου καὶ Κωνσταντίνου Διακόνου, χειρὶ τῇ ἐμῇ ὑπογεγραμμένον.

qui inviti consenserunt ejus voluntati, reddentes mihi dignitatem episcopatus et vestram communionem litteris vestris ad meam exigitatem datis quibus et dignitatem repraesentetis et communionem. Quibus impetratis gratia agam Domino nostro rectori et salvatori Christo pro vobis religiosissimi patres.

Et alia manu. Eusebius exiguus ordinatus episcopus Dorplaeo misi libellos per religiosissimum presbyterum Chrysippum et Constantinum diaconum subscribens manu mea.

ΕΠΙΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. M a n s i, Sacrorum Conciliorum nova et amplissima collectio, VI, 588—89. Τὰ πρακτικὰ τῆς Συνόδου διεσώθησαν ἐν μέρει μὲν ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐν μέρει δὲ καὶ ἐν Συριακῇ γλώσσῃ. G. H o f f m a n n, Verhandlungen der Kirchenversammlung zu Ephesus am XXII August CDXLIX aus einer syrischen Handschrift vom Jahre DXXXV, Kiel 1873—P. M a r t i n, Actes du Brigandage d'Ephese, Amiens 1874—Le pseudosynode connu dans l'histoire sous le nom de Brigandage d'Ephèse, étudié d'après ses actes retrouvés en syriaque, Paris 1875.—S. G. F. P e r r y, The second Synod of Ephesus together with certain extracts relating to it from syriac suss. preservet in the British Museum, and now first edited English version, Dartford 1881.—J. F l e m m i n g, Akten des Ephesinischen Synode von Jahre 449 syrisch mit G. Hoffmanns deutscher Uebersetzung: Abhand. dr Ges. d. Wiss. zu Göttingen, Phil.-hist.-Klasse. Neue Reihe, XV, Berlin 1917. — H e f e l e - L e c l e r c q, Histoire des Conciles, II, 558. 594. 614. 624.

2. M a n s i, VI, 588-9.

4. Αὐτόθι, VI, 600.

6. Αὐτόθι, VI, 600.

8. Αὐτόθι, V, 1366 ἐξ.

10. Αὐτόθι, VI, 585.

3. Αὐτόθι, VI, 596-7.

5. Αὐτόθι, VI, 600.

7. Αὐτόθι, VI, 601.

9. Αὐτόθι, VI, 861-927.

11. Αὐτόθι, VI, 740-744.

12. Αὐτόθι, VI, 828. 13. Αὐτόθι, VI, 626. 628.
 14. Αὐτόθι, VI, 628. 15. Αὐτόθι, VI, 832.
 16. Αὐτόθι, VI, 626. 17. Πατρ. Migne lat. 54, 823.
 18. *Εὐάγγελος*, 'Εκκλησι. 'Ιστορία 2,2.
 19. *Θεοφάνης*, Χρονογραφία, ed. de Boor. I, 100.
 20. M a n s i VI, 642.

21. Πατρ. Migne ἑλλ. 83, 1316. Πρβλ. 83, 1324 ἐνθα «σφαγὴν» καλεῖ ὁ Θεοδώρητος τὴν τοῦ Φλαβιανοῦ καθάρσιν.

22. Πρβλ. P. B a t i f f o l, Le siège apostolique, Paris 1924, σ. 514 ἐξ.

23. M a n s i, VI, 30. «Ephesinum non iudicium sed latrocinium».

24. Αὐτόθι, VI, 13. 19. 45. 83.

25. Αὐτόθι, VI, 83.

26. Αὐτόθι, VI, 50.

27. Τινὲς τῶν ἐκδοτῶν διαγράφουσι τὴν φράσιν τοῦ λατινικοῦ κειμένου: sudore ultionis tradiderunt ἢ θέτωσιν αὐτὴν ἐν παρενθέσει, ὅπως ἀδικαιολογῆτως ὑπολαμβάνετε αὐτὴν ὡς παρέγγραπτον, ἑτέροι δὲ διορθοῦσι τὴν φράσιν διαφοροτρόπως.

28. *Ιδε M a n s i VI, 625. Πρβλ. H e f e l e - L e c l e r c q, Histoire des Conciles II, 2. σ. 597-8.

29. Τὸ λατινικὸν κείμενον ἔχει: secunda feria, hoc. est VI Id. Aug.==6 Αὐγούστου, ἡμέρα Δευτέρα, ἀλλὰ πρόκειται περὶ τῆς 8ης Αὐγούστου τοῦ 449, ἣτις ὄντως συνέπεσε καθ' ἡμέραν Δευτέραν. Πρόκειται λοιπὸν VIII καὶ οὐχὶ VI Id. Aug. Πρβλ. H e f e l e - L e c l e r c q, ἐνθ. ἀν. II, 2,621.

30. Τὸ λατινικὸν κείμενον ἔχει: amoveri quoque me facit, προϋτάθησαν δὲ διαφοροὶ ἐρμηνεῖαι τῆς φράσεως, ἣν ὁ Lacey ἐθεώρησεν ἀνεξήγητον. 'Ο Amelli προϋτείνεν ὅπως προστεθῇ καὶ ἡ λέξις: a majore ἵνα ἐξηγηθῇ ἡ ὅλη φράσις ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς μετακινήσεως τοῦ Φλαβιανοῦ (amoveri=ἀποκινεῖν) ἐκ μείζονος εἰς κατωτέραν θέσιν μεταξύ τῶν παρακαθησάντων ἐν τῇ Συνόδῳ. 'Ο Mommsen προϋτείνει τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ῥήματος amoveri διὰ τοῦ amponeri ἢ accidi ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅτι ὁ Φλαβιανὸς ἐκλήθη εἰς τὴν Σύνοδον. 'Επειδὴ δὲ τοιαύτη ἐννοία ἀποκλείεται ὁ Lacey ἀπέκρουσε τὴν διορθώσιν, ἣν ἐν τῇ δευτέρῃ ἐκδόσει τοῦ κειμένου εἶχε παραδεχθῇ ὁ Amelli. Φρονεῖ δὲ ὁ Lacey ὅτι πρόκειται περὶ κενοῦ ἐν τῷ χειρογράφῳ. 'Ο Debou-chtay ἀποκλίνει πρὸς τὴν ἐκδοχὴν τῆς φράσεως ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς μετακινήσεως τοῦ Φλαβιανοῦ εἰς κατωτέραν θέσιν ἐκείνης ἣν ἡ Β' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ὥρισε διὰ τὸν 'Αρχιεπίσκοπον ΚΠόλεως. *Ἦτοι ἀντὶ τὰ καταλάβῃ τὴν β' θέσιν μετὰ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ 'Επισκόπου Ρώμης, ἐτοποθετήθη ὑπὸ τοῦ Διοσκόρου εἰς τὴν σ' σειράν. Τοιοῦτό τι πράγματι ἐγένετο, ἀλλ' ἐν προκειμένῳ νομίζομεν ὅτι τὸ «amoveri» εἶναι κατὰ λέξιν μετάφρασις τῆς ἑλληνικῆς λέξεως «ἀποκινεῖν», ἀποκινεῖν δὲ κατὰ τὴν ὑπ' ὅψιν ἡμῶν ἐποχὴν ἐσήμαινεν ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἐκκλησιαστικῇ γλώσσῃ τὸ καθαρεῖν ἀπὸ τῆς ἱερωσύνης. 'Ο Κελεστίνος Ρώμης (†432) ἔγραφε πρὸς τὸν Κύριλλον 'Αλεξανδρείας (†444) περὶ τοῦ Νεστορίου «τοῦτον οὖν ἡμεῖς ἀπὸ τῆς περικλίσεως (=μάνδρας) τῶν ἀμνῶν ἀποκινῆσαι ὀφείλομεν ἐὰν μὴ αὐτὸν ὡς θέλομεν διορθοσάμεθα... *Ὅθεν μενέτωσαν ἐν τῇ κοινῳίᾳ (ἡμῶν)

οὗς αὐτὸς ἀντιλέγοντας αὐτῷ ἀπεκίνησε... Ἐάν μὴ τοῦτο ποιήσῃ εὐθὺς ἡ σὴ Ἀγίτης ἐκείνης τῆς Ἐκκλησίας προνοησαμένη μάθη αὐτὸν παντὶ τρόπῳ ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου σωματοῦ ἀποκινητέον τυγχάνειν». Ed. S c h w a r t z, Acta Conciliorum Œcumenicorum. Concilium Ephesenum, Berolidi et Lipsiæ 1923-1930, I, I, 1, σ. 75-77. M a n s i, IV, 1020-21.

31. Ἐννοεῖ πάντως τὸν ὄρον τῆς ἐνώσεως τοῦ 438.

32. Πρόκειται περὶ τῶν ἐν τῇ Ἐνδημούσῃ Συνόδῳ τοῦ 448 ἐν ΚΠόλει πεπραγμένων, ἅτινα ἀνεγνώσθησαν ἐν τῇ ληστρικῇ Συνόδῳ.

33. Ἐννοεῖ τοὺς κανόνας τῆς ἐν Ἐφέσῳ Γ' Οἰκουμ. Συνόδου.

34. Τινὲς μὲν ὑπολαμβάνουσιν ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ λαοῦ τῆς ΚΠόλεως ἔτεροι δὲ περὶ τοῦ λαοῦ τῆς Ρώμης.

35. Ἐκ τῶν διασωθέντων Πρακτικῶν τῆς ληστρικῆς Συνόδου εἶναι γνωστὸν ὅτι οὐδεὶς τῶν παρευρεθέντων ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 8 Αὐγούστου Ἐπισκόπων, καθ' ἣν κατεδικάσθη ὁ Φλαβιανός, ἡδυνήθη νὰ ἐξέλθῃ χωρὶς νὰ ὑπογράψῃ. Ἠριθμοῦντο δὲ οἱ ὑπογράψαντες εἰς 130. H e f e l e - L e c l e r c q ἐνθ' ἀν. II, 602.

36. Τὸ λατινικὸν κείμενον ἔχει τὴν λέξιν «possibilitas», ἀλλ' ὅλως ἀθαιρέτως ὁ P. B a t i f f o l, ἐνθ' ἀν. σ. 516 σημ. ἐγνωμάτευσεν ὅτι ἡ λέξις «possibilitas» ἐτέθη ἀντὶ τῆς λέξεως «potestas» (ἐξουσία). τοῦτο δὲ ἵνα καταδειχθῇ ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος Ρώμης εἶχε πρωτεῖον ἐξουσίας οὐχὶ δὲ ἀπλῶς τιμῆς. Ἀλλ' ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου τῶν ἐκκλήσεων καταδεικνύεται ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος Ρώμης εἶχε πρωτεῖον τιμῆς ὡς πρῶτος τῇ τάξει Ἐπίσκοπος ἐν τῇ καθόλῳ Ἐκκλησίᾳ.

37. Πάντως ἡ πρότασις ἐγένετο διὰ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης Λέοντος.

38. Οὗτοι ἦσαν ὁ κόμης Ἑλπίδιος καὶ ὁ νοτάριος καὶ τριβούνος Εὐλόγιος M a n s i VI, 596.

39. Τὸ «considerate» τοῦ λατινικοῦ κειμένου ἀπεδώκαμεν διὰ τοῦ «σκοπεῖτε», ὁρθῶς δὲ παρετήρησεν ὁ Lacey ὅτι ὁ πληθυντικὸς ὁριθμὸς τῆς λέξεως δηλοῖ ὅτι ἡ ἐκκλησις δὲν ἀπηυθύνθη προσωπικῶς πρὸς τὸν Λέοντα. Ὁ P. Debouxhtay δὲν ἀποδέχεται τοιαύτην ἐκδοχὴν, ἀλλὰ καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν ἐκκλήσεων καὶ αἱ ἐπακολουθήσασαι μετὰ τὴν λῆψιν αὐτῶν ἐνέργειαι τοῦ Λέοντος ἀποδεικνύουσιν ὅτι αἱ ἐκκλήσεις ἀπηυθύνθησαν πρὸς τε τὸν Λέοντα καὶ πρὸς τοὺς περὶ αὐτὸν Ἐπισκόπους.

40. Κατὰ τὸν Lacey ὑπάρχουσι πολλὰ τὰ κενὰ ἐν τῷ λατινικῷ κειμένῳ τοῦ σημείου τούτου τῆς ἐκκλήσεως.

41. Πρόκειται προφανῶς περὶ ἄλλων λιβέλλων διαφόρων τῆς παρούσης ἐκκλήσεως, ἥτις ὡς ἐν τέλει σημειοῦται ἀπεστάλη εἰς Ρώμην διὰ Χρυσίππου Πρεσβυτέρου καὶ Κωνσταντίνου Διακόνου.

42. Καὶ ἡ φράσις αὕτη μαρτυρεῖ ὅτι ἡ ἐκκλησις ἀπηυθύνθη οὐχὶ προσωπικῶς τῷ Λέοντι.